Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1.25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 86 Sobota, 24. oktobra 1936 Leto XI

Občino v prave roke!

Še en dan in volilci bodo stopili na volišče, da z javnim glasovanjem odločijo, komu bodo zaupali občinske uprave za prihodnja tri leta.

Kako važne so občinske volitve za delovno ljudstvo, vidimo lahko iz zadržanja naših nasprotnikov v volilnem boju. Ako se nasprotniki delovnega ljudstva tako zelo potegujejo za občino in za to, kdo bo v njej upravljal in gospodaril, potem ima delovno ljudstvo vsekakor **dolžnost poskrbeti, da se v občini ne bo gospodarilo in odločalo mimo njega in brez njega.**

Delovno ljudstvo, ki neznosno trpi pod težo današnjih razmer, ima predvsem interes na tem, da občina pomaga **lajšati socialno bedo in skrbi za izvedbo javnih del,** kolikor je pač spričo skromnih sredstev, ki so občinam na razpolago, mogoče. Ne moremo pričakovati, da bi ljudje, ki jih ne tare skrb za delo in zaslužek, imeli razumevanje za te osnovne zahteve, ki jih postavlja delovno ljudstvo. Samo tisti, ki sami okušajo bridkosti življenja, morejo imeti smisel in voljo, da pomagajo bednim in potlačenim.

Zahteva, da imej delovno ljudstvo v občini odločilno besedo, pa je tudi upravičena. Kajti večino v občini tvori delovno ljudstvo. Ne glede na to večino pa je delovno ljudstvo, konzument, tudi največji davkoplačevalec in ima torej tudi iz teh ozirov pravico zahtevati prvo besedo v občini in potem šele vsi oni, ki od konzumenta žive ali celo bogate.

So pa še druge stvari, ki zahtevajo, da delovno ljudstvo zavojuje občino.

Občinske volitve so velikega **političnega pomena.** Ta pomen jim je dal zakonodajalec, ki je uveljavil zakon o volitvah v senat. Polovico **senatorjev volijo namreč župani.** Volitve v senat pa so brez dvoma važna politična zadeva. Zato tudi razumemo, zakaj se, poleg vsega drugega, nasprotniki delovnega ljudstva, ne da bi to javno povedali, tako zelo bore za zmago pri občinskih volitvah. Ni vseeno, kdo kroji zakonodajo v državi. Senat jo kroji in ako so v senatu zastopani ljudje in struje, ki imajo drugačne interese, kot pa jih ima delovno ljudstvo, potem bo temu primerno izgledala tudi zakonodaja.

Volitve v občine pa imajo to pot tudi še nek drug pomen:

Te volitve morajo biti glasen opomin delovnega ljudstva merodajnim, da se ne strinja s sedanjimi volilnimi zakoni iz dobe diktature, ampak da hoče nove, predvsem pa uvedbo tajnega glasovanja in čistega proporca pri razdelitvi mandatov

V tem pravcu gre torej boj delovnega ljudstva za občino.

In kjerkoli bo delovno ljudstvo 25. oktobra stopalo na volišče, povsod veljaj naš klic:

Za socialno občino!

Za tajno in proporcionalno volilno pravico!

Za kruh in svobodo, poštenje in demokracijo!

Reksisti v Belgiji bi radi marširali v Bruselj. Vodja krščanskih fašistov v Belgiji Degrelle bi rad napravil pohod na Bruselj. Mož bi rad posnemal Mussolinija. Čeprav uživa nedeljene simpatije katoliškega časopisja, bo ostalo pri tem, kar pravi pregovor: kar se babi htilo, to se babi snilo...

Rdeči sever

Socialistična volilna zmaga na Norveškem

Socialistom manjka samo pet mandatov do nadpolovične večine

Volitve v norveški storting (parlament) so se vršile pretekli ponedeljek, dne 19. t. m. ob ogromni volilni udeležbi.

Od skupno 150 mandatov dobe:

		doslej
Delavska stranka	**71**	**(69)**
konservativci	36	(30)
agrarci	18	(23)
liberalci	23	(24)
manjše stranke	2	(4)
	150	(150)

*

Zopet prihaja iz severa vesela vest za mednarodno socialistično gibanje. Norveška delavska stranka je pri volitvah v parlament izvojevala svojo novo veliko in pomembno zmago. Po volitvah v Finski, na Danskem in v Švediji je pokazala tudi Norveška, da demokratični socializem v severni Evropi neprestano napreduje.

Zmaga norveške delavske stranke je tem pomembnejša, ker jo je izbojevala po enoletnem vladanju in to v koaliciji z neko meščansko skupino, kar jo je znatno oviralo v izvajanju njenega programa. Stranka je prevzela vlado v dobi težke gospodarske krize, ki so jo meščanske stranke spretno izrabile za gonjo proti parlamentarizmu, ki jo opažamo povsod, kjerkoli postane delavstvo močen in odločujoč faktor. Delavska stranka na Norveškem pa je bila kos položaju. Vodila je zamršeno gospodarstvo in je z novim programom, v katerem predvideva postopno izvedbo načrtnega gospodarstva in nacionalizacijo kredita, stopila pred volilce.

Česa vse niso podvzele reakcionarne meščanske stranke, da bi potolkle delavsko stranko. Kot posebno strašilo za plašenje volilcev so uporabljale komunistično nevarnost in pa Trockega, ki mu je vlada dala zatočišče, vsled česar je prišlo tudi do spora z Moskvo.

Popolnoma poraženi so izšli iz volitev fašisti, ki so šli v volitve kot »narodni skup«. To je sedaj njihov drugi popolni poraz v tej deželi čiste nordijske rase, ki bi po mnenju hitlerijancev morala biti nositeljica fašističnih idej kljukastega križa.

Komunisti so kandidirali samo v dveh okrajih, vendar po dosedanjih poročilih niso dobili nobenega mandata.

Kako se bo razvijal politični položaj za naprej, ali bo ostala delavska stranka na krmilu in ali bo obnovila koalicijo z levo skupino kmetov, se še ne ve.

Vsekakor pa je zmaga norveške delavske stranke za evropsko socialistično gibanje velike moralne vrednosti. Tem bolj, **ker zaznamuje ves evropski sever nagel razvoj v pravcu socializma.**

Med tem ko se reakcionarji v srednji in južni Evropi trudijo, da vduše demokracijo in zadavijo socializem, **so severni narodi s svobodnim glasovanjem zaprli pot v svoje dežele fašistični kugi.**

Zmagoviti pohod socialističnih strank v severnih deželah naj nas **ne samo navdušuje,** ampak tudi podžiga, da se bomo iz tega **učili** in temu primreno usmerjali naše delo: **za socializem!**

Norveška delavska stranka

je pripadala do leta 1923. komunistični internacionali, potem pa je iz nje izstopila. Po svoji naravi je torej radikalneja kakor danska ali švedska. Socialisti so že 1927 sestavili manjšinsko vlado, ki so jo združene meščanske stranke vrgle v štirinajstih dneh. Stranka pa je napredovala, ker je odločno nastopala za interese tovarniških delavcev, kmetiških in gozdnih delavcev, malih kmetov, ribičev in delovne inteligence v izrecno socialističnem duhu.

Norveška delavska stranka še sicer ni v delavski socialistični internacionali in to v zmislu posebnega dogovora z ozirom na razvoj norveškega delavskega gibanja. Vsekakor je pa pričakovati, da se priključi internacionali, kakor se je že zveza strokovnih organizacij priključila strokovni zvezi, ker se programatično ne razlikuje več od internacionale.

Skandinavija je zgled za konstruktivno politiko demokratičnega socializma. Enako politiko ima tudi norveško delavsko gibanje ter je pričakovati, da se bo po tem zgledu morala ravnati socialno-demokratična politika po vseh deželah.

S. Blum:

Za ljudsko fronto

Vlada ljudske fronte hoče biti vlada reda, ne nasilja

Neposredno pred kongresom radikalne stranke, ki sodeluje v vladi ljudske fronte, se je vršil v Orléansu banket prvakov te stranke. Med povabljenimi gosti je bil tudi ministrski predsednik s. Blum, ki je imel ob tej priliki zelo pomemben nagovor:

»Francija se je pri splošnih volitvah odločila za politiko ljudske fronte. Štiri in pol meseca je vlada na krmilu in vedno je v njenih vrstah vladala enotnost. Prepričan sem,« je rekel Blum, »da se ljudstvo še vedno priznava k istim idejam, kot v maju. Kljub temu je opažati neko vznemirjenost v sklopu vladinih strank, ki je ni mogoče prezreti. Razmotriva se vprašanje, ali bodo komunisti tudi v bodoče lahko ostali člani večine. Glavno pobudo za stvoritev ljudske fronte so dali dogodki 6. februarja 1934. Danes se govori o problemu reda v državi. Zakone je treba spoštovati. Toda v praksi stvar ne izgleda tako enostavna, kot na parlamentarni govornici ali v debati na kakšnem strankinem kongresu. Večina nasprotnikov sedanje vlade ni zadovoljna, ker se vlada trudi, da bi rešila vse spore s premislekom. Oni zahtevajo, da naj uporabljamo silo.

Naj navedem samo en primer. V početku oktobra, ko je izbruhnila stavka kavarniških in hotelskih uslužbencev, je pustila vlada izprazniti celo vrsto podjetij, ne da bi se dogodil en sam incident. Še isti večer se je rogal eden izmed najresnejših pariških listov o »nežni izpraznitvi lokalov«. Ker smo vse to storili brez nasilja, so nam očitali, da smo vlada brez avtoritete. Red, da, ker to zahtevata zakon in pa dobro republike, toda nikoli pri tem ne smemo pozabiti, da bi uvedba gotovega načina kaznovanja lahko smrtno prizadela republiko, da bi se v delavskih masah porodilo smrtno sovraštvo proti demokratskim čednostim, za katere se danes množice na vso srečo brez izjeme in strastno navdušujejo. Interesi republike zahtevajo vzdržanje reda. Brez dvoma nam je potrebno ustaljenje za daljšo dobo. Vladi ljudske fronte bi bil usojen neuspeh, ako bi ne mogla zopet vzpostaviti duhovnega in resničnega reda.« O boju med fašizmom in demokracijo je dejal Blum:

»Drama današnje Evrope je v tem, da črta ločilnica ne poteka več med demokracijo in diktaturo, ampak, da so sile na delu, ki se trudijo da vse osredotočijo na boj med diktaturami in komunizmom.«

Blum je zaključil svoja izvajanja v prepričanju, da bo francoska ljudska fronta ostala trdna in prebrodila vse težave.

*

Boj za predsednika Zedinjenih držav

Dolarske bombe proti Rooseveltu

Kandidat republikanske stranke za predsednika Zedinjenih držav je sedanji predsednik Roosevelt. Njegov nasprotnik Landon pripada demokratični stranki. V volilni fond za Landona je plačala samo rodbina Dupout (lastniki tovarne eksploziv) okoli tričetrt milijona dolarjev (okoli 180 milijonov dinarjev). Landon je kandidat podjetnikov, ki se zlasti jeze na Rooseveltove socialnopolitične zakone. Jako verjetno pa je le, da Landon ne bo izvoljen, ker se bo vršila volitev z geslom za socialnopolitično zakonodajo. Roosevelt je tudi kapitalist, vendar meni, da se morajo dobra bolje razdeliti med narod.

Presežek žita in koruze. Letošnja letina žitaric je dala presežek 60.000 vagonov žita za izvoz. Koruze pa nameravajo izvoziti 70.000 vagonov.

Tako torej govori mož, o katerem pravi »Slovenec« ves vzhičen, da se mu majejo tla pod nogami. Mogoče. Toda eno je res, ta mož se ne trese za stolček, kakor tisti, ki vzklika: Boljša kakršnakoli vlada, v kateri smo mi zastopani, kot pa še tako dobra vlada, v kateri nas ni!«

Krvave borbe za Madrid

Vladne čete branijo Madrid z vso odločnostjo. V dolini reke Tajo, na Quadarrami in v manjših odsekih so imele vladne čete v obrambi znatne uspehe.

Tudi mesto Huesce so vladne čete zasedle.

Tudi poročila z južnega bojišča so za vlado ugodnejša. Na aragonski fronti je eno samo vladno letalo sestrelilo tri nasprotniška letala.

Iz Madrida so odstranili otroke. Tudi vlada se menda preseli v Barcelono, ker je Madrid preblizu fronte. Z vso vnemo se pa pripravljajo v Kataloniji na vojno, če bi morale vladne čete zapustiti Madrid, kar pa ne pojde tako naglo kakor so mislili krivoprisežni generali in fevdalci.

Zunanji minister del Vayo je izdal poziv vsemu madridskemu prebivalstvu, da teko ne dnevi, ampak ure obrambe in je prepričan, da bo vsak delavec rajši padel v boju, kakor pa prišel v pest belim krvoločnim trinogom.

Boji za Oviedo,

ki so ga asturski rudarji že domala osvojili, so se zaključili nepovoljno. Oblegancem v Oviedu je prišla na pomoč neka kolona upornikov, ki je rudarje sicer potisnila iz mesta, ti pa so takoj na to zopet naskočili mesto in je obkolili. Obleganci v Oviedu so brez zveze z ozadjem.

Nemški in italijanski fašizem oblegata Madrid

Uporniška vojska pred Madridom razpolaga z vedno več topovi in tanki, čeprav se točno ve, da ob pričetku vstaje tankov sploh ni imela. Odkod tanki, ni težko uganiti. Pošiljata jih italijanski in nemški fašizem. Ta dva sta, ki v resnici oblegata Madrid, čeprav tiščita Marokance in legijonarje pred seboj.

Tudi ako pade Madrid

španska vlada ne misli na kapitulacijo, ampak na obrambo. Ukrenjeno je vse potrebno, da se bo vlada v slučaju nevarnosti podala v Barcelono, kjer so v ta namen že pripravljeni potrebni prostori. To je najboljši dokaz, da voditelji Španije v navalu sovražnika niso izgubili glave, da jim ne manjka odločnosti in da hočejo vztrajati, prepričani, da bo zmaga v tem gigantskem boju na strani ljudstva, katerega predstavniki so.

Reorganizacija milice

Reorganizacija vladine milice je v polnem teku. Milica bo postala redna vojska, podeljena v bataljone, ki pa ne bodo več nosili imen, ampak bodo označeni samo še s številkami.

Junaški predsednik Azana

Predsednik republike Azana je te dni obiskal vse frontne odseke, ne meneč se za nevarnosti, katerim se je izpostavil. Vojaki-miličniki so navdušeno pozdravljali Azano pri njegovem prihodu in odhodu s fronte.

Ali bo Rusija podpirala madridsko vlado

Ker ruski protest proti kršitvi pakta o nevmešavanju v španske zadeve ni rodil nobenega uspeha, in Nemčija, Italija ter Portugalska še naprej zalagata krivoprisežne generale z orožjem, je pričakovati vsak hip, da bo tudi Rusija aktivno posegla v španske zadeve.

Socialistična internacionala za Španijo

Socialistična in strokovna internacionala sta že 28. julija pričeli z organiziranjem velike pomožne akcije za špansko vlado. Njunemu pozivu so se odzvale vse socialistične stranke in centrale strokovnih organizacij, ki so doslej poslale v Španijo na stotine ton hrane, obleke, obutve, zdravil in kirurških instrumentov. Pravkar se nahaja zopet pošiljka 100 ton življenskih potrebščin na poti v Španijo.

Obe internacionali sta v vseh državah začeli tudi akcijo za pomoč legalni vladi v smislu mednarodnega prava in **za ukinitev pakta o nevmešavanju,** ki ga fašistične dežele stalno izigravajo.

Razgovori s 3. internacionalo,

ki so jih predlagali in pričeli v imenu eksekutive 3. internacionale zastopniki francoskih komunistov, so se vršili 14. t. m. v Parizu.

Na posvetovanju je de Brouckère v imenu Socialistične internacionale ugotovil, da sta v vprašanju pomoči za špansko vlado obe internacionali soglasni in da se naj akcija z obeh strani vzporedno nadaljuje. Sklicanje posebne konference, na kateri bi utegnilo priti do objašnjavanj principijelnih vprašanj, ki ločijo obe internacionali, bi na akciji, ki se vodi v prid Španiji, ničesar ne izpremenilo.

Angleška delavska stranka za pomoč španski vladi

Vodja angleške delavske stranke v parlamentu major Attlee je zahteval sklicanje parlamenta. Stranka predlaga, da Anglija z orožjem podpre špansko vlado.

Belgija nevtralna

Kraljev govor

Belgijski kralj je na seji vlade razglasil, da hoče biti Belgija v bodoče nevtralna. Ta nevtralnost se nanaša na bodoče pakte izven Društva narodov. Belgija ostane članica Društva narodov ter bo vršila vse njegove določbe. V kolikor pogodbe obstojajo, jih bo vršila do poteka. S tem se Belgija desinteresira na evropskem razvoju. Vsekakor pa bodo diplomatični razgovori pokazali, kako se bo uredila nevtralnost napram drugim državam. Pred vojno je bila Belgija nevtralna po mednarodni pogodbi, vendar so Nemci vdrli tudi v Belgijo. S svojo nevtralnostjo hoče Belgija doseči prijateljske odnošaje na vse strani.

Socialistični zaključki na podlagi kraljevega govora

S kraljevim govorom se je pečal vrhovni svet belgijske socialistične stranke, ki je napravil te-le zaključke:

1. Izstop Belgije iz Društva narodov ne pride v poštev; to pomeni
2. Belgija ostane zvesta načelu kolektivne (skupne) varnosti;
3. vse dosedanje zunanje politične obveze Belgije ostanejo v veljavi;
4. neutemeljena je domneva, da bi Belgija hotela utrditi meje, ki niso ogrožene.

Iz tega sledi, da bo Belgija ostala s Francijo in Anglijo, da se bo pa zavarovala proti nemškemu vpadu.

Proti fašizmu

Zunanji minister Spaak je v imenu vlade napovedal odločen boj vsem, ki sanjarijo o vzpostavitvi diktature ali totalitarnega režima v Belgiji. Vlada je pobrala rokavico, ki so jo vrgli reksisti (katoliški fašisti), odločena, da v šestih mesecih ne bo nihče niti pomislil več na diktaturo.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Kdaj bodo volitve v Delavsko zbornico?

Neverjetno — a resnično

Radi spora med krščanskimi socialci in pristaši bivše SLS ter sedanje JRZ, so gospodje, ki hočejo delavce vpreči v svoj voz, sklenili ustanoviti konkurenčno organizacijo pod firmo Zveze združenih delavcev. Kakšne vrste organizacija je to in kdo so njeni protektorji, se najlepše vidi iz pisanja »Slovenca« in ostalega JRZ-časopisja, ki jo na moč priporoča. Kmalu po svoji ustanovitvi se je ta organizacija prijavila Delavski zbornici. Upravni odbor, v katerem so zastopane vse tri smeri strokovnega gibanja: svobodne, narodne in krščansko socialne strokovne organizacije, pa je njen sprejem odklonil, ker prijavniki niso izpolnili niti vseh predpogojev, od katerih odvisi vpis kakšne strokovne organizacije v seznam priznanih delavskih organizacij pri Delavski zbornici. Radi tega sklepa DZ se je »Slovenec« tako razburil, da je malodane pobesnel. Zaključil pa je svoje članke o tej stvari z grožnjo: »šon cajgn!« In res, trajalo je komaj par dni in iz Beograda je prišl [illegible], ukaz Delavski zbornici v Ljubljani, da mora «združene delavce« registrirati.

V oktobru bi morale biti volitve v Delavsko zbornico, pa jih iz neznanega razloga minister še ni razpisal, pač pa je imenoval komisarje in preiskovalne komisije, ki sedaj pregledujejo gospodarstvo in delovanje zbornic.

Med tem se pa »združeni delavci« trudijo na vse kriplje in še malo, da bi nalovili kaj delavcev v svojo zvezo. Predvsem skušajo razbiti že postoječe organizacije, toda stvar jim gre slabo od rok.

Te dni smo pa dobili v roke originalno pismo te »zveze«, v katerem podučuje ta »zveza« nekega svojega zaupnika, kako naj razbije neko »rdečo« organizacijo in potem ustanovi podružnico »združenih delavcev«. Najzanimivejši v tem pismu pa je odstavek, ki pravi, da naj delavci pristopijo in zaključuje:

»Če se bo to zgodilo takoj, bodo že letos lahko volili v Delavsko zbornico.«

Očividno se to ni zgodilo, niti prej, niti sedaj, najmanj pa takoj, kajti sicer bi delavci že lahko volili v DZ. Kljub temu, da si delavci žele volitev v Delavsko zbornico, pa vendar ne marajo pristopiti k »združenim delavcem«, ampak bodo rajši še nekoliko počakali, ker enkrat bodo morale volitve pa vendarle priti: kaj ne gg. Jonke in Preželj?

Med Prago in Moskvo

Te dni je prispela v Moskvo zopet nova skupina čehoslovaških vojaških sportnih letalcev, ki ostanejo več dni v Rusiji na študijskem potovanju. Na letališču so bili svečano sprejeti od zastopnikov ruske armade in čsl. poslanika v Moskvi.

Ob tej priliki povdarjajo praški listi, da se stiki med Prago in Moskvo zadnji čas sistematično poglabljajo. Tekom zadnjega leta je bilo v Čehoslovaški že okrog 100 delegacij in čez deset tisoč Čehoslovakov v Moskvi, med temi samo učiteljev okrog 500. Zanimivo je, da se radi tega razburja predvsem bivši vodja slovanofilske politike med Čehi, dr. Kramař, lastnik znanih »Narodnih listov«, ki ima ženo Rusinjo s Krima, kjer sta ob prevratu zgubila obsežna veleposestva. Dr. Kramař s svojimi pristaši pa v »Narodnih listih« neprestano napada češko klerikalno ljudsko stranko, ki jo vodi duhovnik dr. Šramek, da sodeluje s socialdemokrati in drugimi levičarji v vladni večini, ki v interesu države in bodočnosti čehoslovaške neodvisnosti goji te stike z Moskvo, katero je utrdil s svojim obiskom v Rusiji zlasti sedanji prezident dr. Beneš, ko je bil še zunanji minister.

Češki klerikalci pa nadalje vztrajajo pri sedanji liniji čehoslovaške zunanje politike, ki se oslanja na Sovjetsko Rusijo.

Doma in po svetu

Vlada ima večino v parlamentu in senatu. Dne 19. oktobra je bilo zaključeno zasedanje parlamenta in senata. Seja obeh predstavništev se je vršila že v novi zgradbi parlamenta. Naslednji dan je bilo otvorjeno jesensko zasedanje parlamenta in senata, nakar je sledilo konstituiranje predsedstva obeh zbornic. V parlamentu je bil izvoljen za predsednika kandidat z liste JRZ Stevan Cirić s 196 glasovi. Kandidat opozicije je dobil 56 glasov, 33 listkov pa je bilo praznih. Največje zanimanje je vladalo za izid glasovanja v senatu, kjer je imela doslej JNS večino. Z imenovanjem nekaterih novih senatorjev in presedlanjem par drugih, je tudi tu vlada dobila večino. Za vladinega kandidata Velimirja Mažuranića je bilo oddanih 48 glasov, za JNS-kandidata dr. Tomašiča 39. — Za podpredsednika je bil pa kljub vladini večini vendarle izvoljen dr. Ploj, član JNS-kluba. Poslovil se je pa iz JNS senator Ivan Hribar. — Klub JNS-senatorjev je izvolil za svojega častnega podpredsednika inž. Jovana Stankovića, ki je pa po prvi seji senata, prisedši domov, umrl.

Povsod po več list. Za občinske volitve 25. oktobra sta domala v vseh občinah postavljeni vsaj po dve listi.

Poglejte, kako ste prijavili shode. Ker »Slovenec« trdi, da je dandanes vsakomur dovoljeno obdržati shode, samo da jih pravilno prijavi, nam je pa znano, da je bilo zadnje čase veliko shodov prepovedanih, pozivamo vse prijavnike takih shodov, da pogledajo in ugotove, če morda res niso shodov napačno prijavili in v čem je obstojala nepravilnost od njih vložene prijave, da jim je bil shod prepovedan.

Komunistične tajnosti razkriva »Slovenec«, ki zadnje čase stalno objavlja vsa zaupna navodila kominterne. Ta navodila niso niti originalna, niti zanimiva. Kominterna bi si res lahko prihranila tajno razpošiljanje svojih navodil, ker je to zvezano z velikimi nevarnostmi za nedolžne ljudi, ki iz radovednosti čitajo prepovedane stvari. Pametnejše je, če jih dostavi uredništvu »Slovenca« in jim na ta način preskrbi širši publicitet.

Kaj pa z odškodnino za vajeniško delo? Zadnjič je bila izdana uredba o vajencih kot dopolnilo zakona o obrtih. V tej uredbi, ki jo je JRZ-časopisje proglasilo kot dokončno rešitev vajeniškega vprašanja, pa pogrešamo ureditev vprašanja odškodnine za vajeniško delo. Kako pa bo s to stvarjo?

Država lastnina industrije. Vlada je sklenila kupiti 51 odst. akcij tovarne celuloze v Daruvaru, ki je last švicarskega kapitala.

Zločin 17 letnega hlapca. 17 letni hlapec Ernst Hostinger, ki je služil pri Robičevih v Bezeni pri Rušah, je zavratno napadel svojo gospodinjo v hlevu in ji z nožem razparal trebuh in prsi. Potem se je obesil. Strašno dejanje je storil radi tega, ker ga je gospodinja oštela, češ, da je stikal za denarjem. V poslovilnem pismu svoji materi piše pastir, naj mati ves njegov zaslužek da — za mašo. — Kakor [illegible] je bil

*

Vlada, ki se boji volitev. Bolgarska vlada je obljubila volitve v mesecu oktobru, potem je svojo obljubo podaljšala na november, ker je pa tudi novemberski rok že zamujen, bo narod še nekoliko počakal. Da pa se volitve res pripravljajo, moremo sklepati iz tega, da je vlada vpokojila 31 generalov in polkovnikov in prepovedala 17 levičarskih listov. Na podlagi teh predznakov lahko sklepamo, da bodo volitve svobodne in da bo zmagala — vlada.

Iz naših krajev

Jesenice

Jeseničani!

Delavci, kmetje, obrtniki, javni in zasebni nameščenci, železničarji, vsi, ki živite od dela, in vpokojenci dela!

Dne 12. oktobra 1936. je bilo izvršeno veliko dejanje. Za skupni nastop pri razpisanih občinskih volitvah na Jesenicah, dne 25. oktobra t. l. je bil sklenjen sporazum med vsemi skupinami, ki sestavljajo listo z nosilcem dr. Alešem Stanovnikom. Ta lista je bila s podpisi 105 predlagateljev — toliko, kolikor je prostora na tiskovini — na sodišču vložena in jo je sodišče odobrilo.

Volilci!

[illegible] najti način, da so na listi resnično samo Vaši pristni zaupniki, neupogljivi privrženci vseh točk sporazuma, vzeti iz Vaše žive srede. Oni vedo, da bodo pri ustvaritvah bodočega dela naletevali na vse mogoče težave, so pa odločeni boriti se brez ozira na ovire.

To hočemo nadomestiti z agitacijo od moža do moža.

Vsi na delo za listo dr. Aleša Stanovnika!

Akcijski odbor kandidatne liste dr. Aleša Stanovnika na Jesenicah.

Zvočni kino »Radio« predvaja v soboto in nedeljo ob 20. uri zv. (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) velefilm »Chopinov poslovilni valček« iz dobe poljske vstaje. Med dodatki: Paramountov in Univerzum zvočni tednik ter domač Zora zvočni tednik. Sledi velefilm — »Mazurka«.

Ruše

Volitve so razgibale mali Beograd. Veleposestniki z g. Juršetom na čelu so sestavili listo in izdali volilni proglas, v katerem pa ne upajo prav z barvo na dan. Za g. Juršeta vemo, da je mil in drag »Slovenčarjem«, toda dr. Korošča v volilnem proglasu liste g. Juršeta niti ne omenjajo. Zato pa povdarjajo, da so zastopniki **narodnih Ruš.** Ne vemo, koliko jih je na tej listi, ki so upali l. 1914 reči, da so zavedni Slovenci ali ki so kaj trpeli za svojo narodnost. Poznamo pa take, ki so vpili po Rušah »Hoch Oesterreich — nieder mit Serbien!«, ki so delali bakljade in se vedno ponašali, da so zavedni Avstrijci. Na listi je celo nek kandidat, ki je bil glavna avstrijska priča proti zavednim Slovencem, ki so jih leta 1914. zaprli. Naš sodrug Cerk iz Bistrice, ki kandidira na listi s. Magdiča, ga prav dobro pozna. Pravijo, da hočejo ščititi socijalno slabega človeka. Gospodje vpok. župnik Kavčič, g. Viktor Glaser in g. Hinko Pogačnik, ki ste to listo sestavili in prvi podpisali, lahko takoj pokažete, da imate vsaj nekaj socijalnega čuta: Vašim hlapcem in delavcem, ki pri vas stradajo, povišajte plače, pomagajte jim, da ne bodo njih nedolžni otroci umirali od gladu in tuberkuloze! Za listo g. Juršeta se skrivajo oblastniki, katere je pošteno pohorsko ljudstvo že davno odstranilo, bi pa pod to krinko spet radi prišli na oblast. Gospodje! Tudi s tem, da ste zatajili svoje poreklo, čeprav ste eni za dr. Korošca, drugi za Živkovića in postali »črni Sokoli«, ne bodete zmagali. Pošteno ljudstvo vam bo 25. oktobra pokazalo, da se ne pusti več varati. Ves pritisk, ki ga izvajajo pristaši Vaše liste nad ljudmi, ki so od Vas odvisni, Vam ne bo pomagal. **Dne 25. oktobra bo zmagala lista s. Drago Magdiča, lista, na kateri so kandidati pošteni in pravični možje.**

Odpusti iz tovarne za dušik. Tik pred zimo je okoli 60 naših delavcev izgubilo službo. Strokovna zveza je skicala sestanek, na katerem bi se pogovorili, kako pomagati tem siromakom. Sestanek pa je bil prepovedan. [illegible] Zahtevali bomo, da se tem siromakom pomaga, da ne bodo preko zime umirali od gladu. Tu naj se pokažejo socialna čuvstva tistih, ki odločujejo o usodi delavca!

Shodi liste s. Magdiča so bili vsi prepovedani. Na teh shodih bi se moralo kmetom tudi raztolmačiti, kaj morajo napraviti, da bodo deležni kmetske zaščite. Kmetje in delavci bodo šli vsi do zadnjega na volišče.

Selnica ob Dravi

Naša lista z nosilcem posestnikom Holcmanom Ivanom se bo prav lahko kosala z listo, na kateri kandidira od banske uprave po t. 2 § 129 zakona o občinah razrešeni Grahor Viktor. — Tako presojajo položaj tudi oficielni krogi v štabu g. Žebota v Mariboru. Najboljši dokaz za to je dejstvo, da se kljub vsemu pričakovanju g. Žebot ni odzval povabilu na zadnji nedeljski shod, ampak je poslal svojega namestnika, krščanskega socialca Koresa. Najbrž je nanj tudi nekoliko vplivalo poročilo o predzadnjem shodu JRZ, katerega je sklical g. Urbas, pa je potem mesto odsotnega g. Žebota govoril poslanec JNS dr. Jančič. Saj se je radi tega dogodka kihala vsa Slovenija. Kako bodo volitve izpadle pa sluti nekoliko tudi g. Urbas sam, ki je videl pičlo udeležbo na nedeljskem shodu: par moških in nekaj žensk. — **Delavci in kmetje bomo volili listo Ivana Holcmana.**

Trbovlje

Predavanje s. dr. Reismana in s. Jelena se bo vršilo v nedeljo, dne 25. t. m. s pričetkom ob 9. uri v Delavskem domu. Sodružice in sodrugi, pridite v čim večjem številu!

Maribor

Prepoved predavanja. »Vzajemnost« je prijavila predavanje, ki bi se imelo vršiti 21. t. m. Predstojnik mestne policije je odločil, da na osnovi § 7. toč. 3 zakona o društvih, shodih in posvetih predavanja ne dovoljuje iz sledečih razlogov:

»Pravila društva »Vzajemnost« odrejajo v § 19, da zastopa društvo na zunaj predsednik oziroma njegov namestnik. Radi tega ni pravilno, da je podpisala vlogo, s katero ste prijavili nameravano prireditev, samo tajnica. Pripis predsednikov, napisan na vlogi s pisalnim strojem, ne zadostuje.«

Ker je ta odločba izredne načelne važnosti, jo sporočamo javnosti, zlasti pa našim funkcionarjem v vednost in ravnanje, da se izognejo sličnim prepovedim, ako nameravajo slučajno kakšno prireditev. Izgovor, da je doslej veljala drugačna praksa, ne velja.

Vse molči. Ljudska univerza je za svojo letošnjo predavalno sezono najavila par predavanj rajhovskih učenjakov. Eno tako predavanje se je že vršilo. Spričo razmer, ki vladajo v današnji Nemčiji, kjer se zahteva od znanosti, da služi fašizmu in njegovim ciljem, je organiziranje predavanj nemških znanstvenikov v — obmejnem Mariboru (kar se tako rado povdarja), več kot nezaželjeno. Ne očitamo, da bi vodstvo Ljudske univerze zasledovalo z neprestanimi gostovanji rajhovskih predavateljev kakšne cilje, razen morebiti povečanja dohodkov, ker taka predavanja privabijo hitlerjevsko navdahnjene purgarje, s tem pa seveda še ni rečeno, da jih ne zasledujejo predavatelji in pa nemška nacistična propaganda, ki o takih predavalnih turnejah vodi računa. Gorje, ako bi bilo svoj čas kakšno delavsko izobraževalno društvo povabilo kakšnega predavatelja iz tedanje demokratične Nemčije. Vsi bi padli po njem in vsa »nacionalna« javnost bi se skandalizirala, pa čeprav bi mož bil še tako hud nasprotnik nacističnega gesla »Drang nach Osten«. Danes pa ta »nacionalna« javnost molči in posluša rajhovsko »učenost« ter se ji divi... Doklej pojde tako?

Alfonz Rayer. Pretekli pondeljek, dne 19. t. m. ponoči je po daljšem bolehanju umrl bivši raznašalec časnikov 61 letni Alfonz Reyer. Pokojnik je bil mirnega in ljudomilega značaja, vsled svojega poklica pa znana osebnost v našem mestu. Po rodu je bil Nemec, toda kozmopolit in svobodomislec. Dasi ni nikoli nikomur storil nič žalega, je v dobi, ko so prekipevale nacionalne strasti v Mariboru, pri izvrševanju svojega poklica, s katerim se je za silo preživljal, skoro plačal z življenjem. Od tega časa je mož stalno bolehal. Preteklo sredo popoldne se je vršil pogreb. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika-svobodomiselca s. Eržen. Naj bo pokojniku ohranjen časten spomin! Preostalim naše sožalje!

Hvaležni pacijenti — človekoljubnemu zdravniku. Pred letom dni je umrl v našem mestu velik človekoljub zdravnik dr. Drasch, ki je svoje znanje v resnici stavil v službo trpečega ljudstva in pomagal, kjer se je dalo. Revežem je bila njegova ordinacijska soba vedno brezplačno odprta in če je mogel, je priskrbel tudi zdravila. Dobro zapisan je bil tudi med železničarji, katerih uradni zdravnik je bil. Ti so mu sedaj oskrbeli spomenik, ki ga bodo 25. t. m. na pobrežkem pokopališču odkrili.

V mesarski obrti je uveden nedeljski počitek v času od 15. oktobra do 15. aprila. Ker bodo ob nedeljah mesarske prodajalne zaprte, si naj občinstvo priskrbi meso ob sobotah in tudi na ta način omogoči mesarskim pomočnikom nedeljski počitek.

To bi bilo nekaj za naše dnevnike. V [illegible] lovišče se je odpeljalo minulo nedeljo z avtobusom nič manje kot 30 lovcev. Pozno večer so se vrnili in pripeljali nazaj bogato žetev, enega celega, oziroma pravilno ustreljenega zajca. Vendar med njimi ni bilo nobenega narodnega poslanca, drugače bi morda že tudi ta novica zagledala luč belega dne v kakem mariborskem dnevniku.

Vaje za slučaj plinskega napada se bodo vršile od 20. do 31. t. m. Pričetek napada javi pisk siren in zvonenje, konec napada — plat zvona — samo velikih zvonov — skozi 2 minuti. Ob pričetku namišljenega napada se mora promet ustaviti, vozovi zavijejo v stranske ulice, pešci vsak v najbližjo vežo, vse luči na ulico je treba ugasniti oz. okna zastreti. Taka vaja bo v petek, dne 23. t. m. s pričetkom ob 19.30 uri. Kršitve te naredbe se kaznujejo z globo Din 10 do 500 ali z zaporom od 1 do 10 dni.

Najnovejše maske proti prahu. Kakor so že časopisi poročali, je ta iznajdba zelo važna in velikega pomena. Iznajditelji in izdelovalci teh mask proti prahu so podporni člani Protituberkulozne lige. Maska tehta samo 2 dekagrama in so se zelo obnesle. Žal, da delavci in tovarnarji pomena tega izuma še niso povsod dobro uvideli. Vsekakor so maske proti prahu v prid zdravju ljudi, ki delajo v prahu. Delavci vdihavajo prah in mislijo, da jim to ne škoduje. Vse to ima s časoma zelo hude posledice. Človek izgubi polagoma zdravje in moč. Človek hira, ne diši mu jed, v prsih ga duši in pljuča ne delujejo, kakor bi morala. Na ta način je prah uničil notranji organizem. Človek išče pomoči, a je že prepozno. Prah je že napravil svoje. Bilo bi dobro, da bi se delavstvo zavedalo važnosti obrambe proti prahu in potom zaupnikov vplivalo na tovarnarje, da mu nabavijo maske proti prahu od tvrdke I. Pernat in drug, Pobrežje pri Mariboru, Stranska ulica 4.

Rače

Imamo kar štiri liste za občinske volitve. [illegible] Klasinc je postavil svojo listo; Gojčič, ki je istega kova, [illegible] ima tudi svojo listo; g. Šimek jo je postavil v sporazumu z nekim borbenim odvetnikom iz Maribora; Bauman Josip [illegible] pa ima na svoji listi precej delavcev. — V splošnem se pa vodi boj med Račami in Sv. Marjeto. Kar se tiče list, imajo Šmarječani že večino.

Muta

Šele neposredno pred zaključitvijo vlaganja list se je tudi pri nas začel lov za kandidati. Najprvo je izgledalo, da bo prišlo do neke nevtralne liste. Ko pa se je začel v stvar vmešavati tudi tovarnar g. Bremc, ki je priporočal za župana »Slovencu« ljubega bivšega župana od Sv. Primoža, češ, da bo mož imel v sedanjih časih več uspeha, ako se bo šlo za kakšno subvencijo občini, je bilo enotnosti konec. Drugo listo je sestavil trgovec Stegmüller in so na listi po večini delavci. Da delavci ne bodo volili župana od Sv. Primoža je jasno.

Celje

Kdo je kriv razburljivih dogodkov pri tovarni Westen?

Druga razprava v tožbah tvrdke Westen proti odpuščenim delavcem in zaupnikom radi izpraznitve **»naturalnih stanovanj«** dne 14. oktobra je bila zopet prav zanimiva in je odkrila nova izkustva za strokovno borbo delavstva. Sodnik je dopustil samo dve priči, višja nameščenca Westna inž. Greinerja in uradnika Gorišeka ter je nato razpravo zaključil in bo izdal sodbe pismeno. Proti tem sodbam bo še dopusten priziv na okrožno sodišče. O zadevi bomo radi tega obširneje poročali, ko bodo izšle pismene sodbe.

Za danes navajamo le odlomek iz raznih trditev tv. Westen o Juriju Rebernaku, ki je baje po trditvi Westna 16. avgusta t. l. sporočil Inspekciji dela, da prostovoljno odlaga funkcijo delavskega zaupnika. O njem je trdil Westen pri razpravi: »Celo preddelavec, Rebernik Jurij, ki je bil imenovan v emajlirnici za preddelavca na izrecno željo delavcev in sozaupnikov, se je v kratkem času prepričal, da v tovarni ni mogoče več delati. Obrnil se je mnogokrat do glavnega zaupnika, naj delavke posvarijo, ker ga delavke vedno zasmehujejo in mu grozijo, da ga bodo vrgle iz tovarne, kakor se je to tudi že zgodilo z drugimi mojstri in delavci. Rebernak je hotel zaupništvo ponovno odložiti, na kar so drugi zaupniki obljubili, da bodo že napravili mir. To pa se ni zgodilo, ampak so postale razmere od dne do dne bolj napete.«

V pravdi se je izkazalo, da je imela tvrdka Westen na vseh sestankih, sejah organizacije in shodih svoje zaupnike, ki so ji prinašali zaupna poročila, oziroma denuncijacije. Tvrdka Westen ima torej dovolj možnosti, da se po teh denuncijantih prepriča, kako je ta [illegible] »delavski zaupnik« Rebernak resnično govoril med delavstvom o razmerah o tovarni in kako je miroljubno vplival. Tudi stotine drugih, ki se sramujejo kot preprosti delavci poslov **denuncijanta, ovaduha,** da vseh tisoč delavcev v tovarni dobro ve, kako se je Rebernak resnično obnašal in kaj je govoril, predno je moral izzivajoči inozemec Fleck iz tovarne.

Gostovanje Narodnega gledališča iz Ljubljane v Celju. Uprava Mestnega gledališča v Celju razpisuje v sezoni 1936-37 stalne predstave Narodnega gledališča iz Ljubljane. Ljubljansko Narodno gledališče bo vprizorilo dve operi, šest dram, dve dijaški predstavi in dve mladinski igri. Abonma za dve operi in šest dramskih predstav znaša: lože I. vrste Din 1125.—, lože II. vrste Din 900.—, lože III. vrste Din 720.—, lože IV. vrste Din 540.—. Sedeži v parterju Din 180.—, 153.—, 126.—. Sedeži na galeriji Din 90.— in Din 72.—. Dijaške predstave in mladinske igre so izven abonmajev. Naročila za abonma in vstopnice se sprejemajo v Slomškovi tiskovni zadrugi. Abonma je plačljiv v treh obrokih in sicer I. obrok pri naročilu, II. v novembru in III. ob novem letu.

KINO „METROPOL", CELJE

24., 25., 26. oktobra: VESELA VDOVA (DIE LUSTIGE WITWE). Po motivih Leharjeve operete.

27., 28., 29 oktobra: NOČ NA DONAVI. Opereta z cigansko glazbo. Prekrasne vožnje po Donavi.

Matineje: 23. oktobra ob 16. uri. 24. oktobra ob 16. uri 25 oktobra ob 10·30 in 14. uri. BULDOG DRUMOND VRAČA UDAREC. Vsi prostori na balkonu 4·50, Vsi prostori v parterju 3·50.

Guštanj

Listo s. Juha je sodišče zavrnilo. Za delavstvo je s tem položaj razčiščen.

Štore

Kakršni so sami, tako sodijo o drugih. »Slovenec« se je spravil nad listo kmeta Berdeva in ostale kandidate na tej listi, češ da se borijo samo za občinske stolčke. Gospodje, mi nismo vi. Kandidatom na listi Berdeva ni za občinske stolčke, pač pa zato, da človek, ki si s svojimi rokami pošteno služi svoj vsakdanji kruh, pride do besede v občini s tem, da zaupa vajeti občinske uprave svojim možem. Kmetje in delavci, zavedajte se, bodite odkriti in možati, zato volite v nedeljo, dne 25. oktobra vsi listo **Berdeva Vinkota.**

Ribnica na Pohorju

JRZ nima sreče. Preteklo nedeljo se je vršil v katoliškem domu shod JRZ. Na shod je prišel celo nek govornik iz Maribora, toda navzočih je bilo z govornikom vred — celih 18 oseb. Pravijo, da je tudi g. kaplan prav krepko povedal svoje mnenje. Nek tukajšnji JRZ-veljak je po shodu ves prepaden vzklikal: »Saj to je Moskva!« Edino menda, kar mu je od čitanja »Slovenca« ostalo v spominu.

Izjava. Nosilec liste Zabovnik Janko (na katerega listi kandidirajo naši sodrugi) izjavljam, da nisem prevzel kandidature iz osebnega koristolovstva, nimam nobenih stikov z JNS in sem tudi pretrgal vse stike z telovadno organizacijo SKJ, kateri sem svoj čas pripadal. Delati hočem v interesu delovnega ljudstva, ki obsega dvetretjinsko večino volilcev v občini. — Ribnica na Poh., dne 21. oktobra 1936.

Zabovnik Janko.

25. oktobra bomo vsi delavci in kmetje volili listo Jankota Zabovnika!

Ptuj

Priključitev okoliških občin. Neposredno pred potekom v zakonu predvidene dveletne dobe, v kateri je notranje ministrstvo brez predhodnega vprašanja prizadetih lahko izvedlo priključitev okoliških občin k mestu, je izšla ministrska naredba, s katero se vključujejo v mestno področje občine: Zg. in Sp. Breg, z izjemo Dražencev, nadalje Vičava, Orožje, Rablječa vas, Brstje in okoli. občine Rogoznica z Bračičem. Mestno ozemlje se je povečalo od 275 na 2315 m² in število prebivalstva od 4460 na okroglo 7000. S priključitvijo kmečkega okoliša je za precejšnjo vrsto let tudi zagotovljen politični značaj mesta. Priključitev okolice pa pri nas ni bila tako nujno vprašanje, kot n. pr. v Mariboru, vendar se tam ni izvršila, kljub temu, da se je priključilo okoliške občine tudi Ljubljani in Celju.

Košaki

Kar tri liste so postavljene v naši občini: Cerinškova, dr. Vesenjakova in gostilničarja Korena, kakor nas je obvestil glavni agitator te liste g. Bende, ki je obenem tudi protestiral, da bi se notica v eni izmed prejšnjih številk našega lista, v kateri je bilo omenjeno, da je nek gostilničar že petič poizkusil svojo srečo, nanašala na g. Korena. G. Koren je namreč doslej poizkušal politično srečo pri volitvah šele enkrat in to pot drugič.

Slivnica

Občinske volitve bodo precej živahne. Nosilec liste kandidat g. Kolman je »Slovencu« zelo pri srcu; proti njemu kandidira g. Lešnik, ki je sicer istega kova, samo da ni tako v milosti kot g. Kolman. Tretja lista pa je lista kmeta Sušeca, na kateri kandidirajo tudi delavci. Občani pravijo, da Kolman ne sme zmagati, boje se namreč, da bi potem občina prevzela dolg kaplanije in da bi se zidalo novo župnišče. [illegible]

Fram

V naši občini imamo tri liste. [illegible] Potočnik je sestavil listo, ki ima največ izgleda na uspeh. [illegible]

Sevnica

Novi železniški most igra pri sedanjih občinskih volitvah precejšnjo vlogo. Kljub temu, da je železnica Sevnica—Št. Janž že trasirana, pa pravijo, da še vedno ni odločeno, na katerem mestu bo postavljen železniški most čez Savo. Šmarčani ga zahtevajo zase, Sevničani pa zase. Obem interesentom ne bo mogoče ugoditi. Toda pred občinskimi volitvami se da tudi z mostom agitirati. Pristaši JRZ govore, da bo most zgrajen pri Sevnici, ako bo pri občinskih volitvah zmagala JRZ. Šmarčani so pa mnenja, da bo most vezal Šmarje in Boštanj, ker imajo že postajo in je tu najlažje izvršiti odcep proge čez Savo. Vsekakor pred občinskimi volitvami to vprašanje ne bo rešeno, saj bi utegnili biti Sevničani navsezadnje res razočarani.

VZAJEMNOST

Celje

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« sporoča vsem ljubiteljem plesa, da se vrše plesne vaje vsako nedeljo ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Pripeljite tudi svoje prijatelje! Odbor.

Ljubljana

Esperantski tečaj za začetnike. Interesenti naj se javijo od 22. do 28. oktobra od 17. do 19. ure v pisarni »Vzajemnosti«, Ljubljana, Delavska zbornica.

Šahovski večeri v zimskem času. Interesenti naj se javijo ob istem času kot esperantisti.

Griže

Delavci in kmetje gremo v nedeljo vsi na volišče. Zmagati mora lista s. Franca Košaka!

Kranj

Občinske volitve v kranjskem okolišu

Ker so v par občinah, tako tudi v Kranju, volitve preložene za nedoločen čas, ni v mestu za nje opaziti posebnega zanimanja. V občinah, kjer so se volitve vršile vsled komasacije (zložitve) občin tekom minulega leta, pa po izjavi odločujočih faktorjev itak ne bodo razpisane v tej volilni perijodi. Tako bodo 25. oktobra izmed 16 občin kranjskega sreza, volitve le v 9 občinah. Jasno je, da bo v vseh občinah »triumfirala« kandidatna lista, sestavljena iz mož in fantov »čiste preteklosti« in »s katoliškimi nazori« o ureditvi človeške družbe, ki je pa po njihovem mnenju itak najboljše urejena na podlagi današnjega gospodarskega sistema. Tam pa, kjer bodo kandidirali tudi drugi, je po mnenju »Slovenčarjev« to vsekakor predrznost. Čimbolj je kandidat pošten in ugleden, tembolj nesramno ga ta gopsoda obrekuje. Vidi se, da se gospodom zelo dopadajo metode izza dobe prejšnjih volitev. Skoro v vsaki občini je kakšen nosilec liste, ki ne more imeti shodov; vsak družabni razgovor treh ali petih ljudi, pa njegovi nasprotniki razbobnajo za neprijavljen politični sestanek, za kar so dotični čestokrat klicani na odgovornost. Zlasti pridno na delu je »Gorenjec«, v katerem mrgoli izpadov, ki so za preganjanje dobrodošli. Ne pove pa »Gorenjec« kako je to, da so eni lahko nemoteno vršili razgovore in sestanke za postavitev kandidatov, kakor tudi volilne sestanke in shode, drugi pa ne. Značilno pri tem je, da so pri postavljanju kandidatov najgorečnejši pravoverni predstavniki povsod propadli in da so bili z listki izvoljeni kandidati, ki so znani kot mlačneži med pravovernimi. Torej čistokrvnost tudi med pravovernimi ne vleče. Tukaj naj delovnemu ljudstvu navedemo samo dva primera, kako od »Slovenca« priporočani kandidati pojmujejo svobodo glasovanja in rešitev problema brezposelnosti: Gospod kandidat v Besnici pravi: »Kdor izmed delavcev ne bo volil mene, ne bo imel več zasiužka pri občinskih delih«! Večji posestnik na kandidatni listi v Preddvoru, se je nedavno takole izražal o rešitvi brezposelnosti: »Če bi se za delavstvo v tovarnah vpeljal 8-urni delavnik, potem bi bila brezposelnost še večja...« Včasih zato nismo poznali brezposelnosti, ker se je delalo od jutra do noči... Delavec ima dosti za preživljanje, če zasluži Din 16 na dan...« (Če bi imel ženo in otroke, bi mu morda po mnenju veleumnega kandidata še nekaj ostalo. Op. pis.). Mislimo, da takemu modrovanju, ki je značilno za večino premožnejših in od katoliškega tiska priporočanih kandidatov, ni potrebno da bi ugovarjali. Pri teh volitvah, ki so značilne že radi podedovanih metod prejšnjih volitev, ima delovno ljudstvo zopet priliko se nekaj naučiti. Mislimo, da se bo pomnožilo število onih, ki bodo dosledni svojemu prepričanju in se ne bodo pustili več pregovoriti od raznih političnih eksponentov. Vedno več mora biti onih občanov, ki pod pojmom: pošteno občinsko gospodarstvo, ne razumejo samo tega, da so v redu vsi računi, temveč, da je pošteno vse občinsko delo, predvsem pa tudi to, da se občinske davščine nalagajo odgovarjajoče premoženju občanov. O taki davčni politiki pa v občinah, kjer delavec in mali kmet nimata nobene besede, ni govora. Delavec, kmet in obrtnik naj dobro premislijo, predno grejo na volišče, ali so kandidati na listi, za katero hočejo glasovati pošteni ali bodo zastopali stališče socialno šibkejšega in ali niso eksponenti politične struje, ki ne zastopa njihovih interesov. Če te garancije ni, potem bi si morali delati samo očitke, da so pomagali slabi stvari do zmage. Tudi brezposelni bi grešili, če bi na račun raznih obljub in protekcij delali komu politično stafažo. Mi zahtevamo, da se problem brezposelnosti reši za vse in vsak politični kurz bo padel, če ne bo tega izvedel. Čas je, da Slovenci nehamo biti hlapci hlapcev, kakor nas je ozmerjal že naš veliki pokojni pisatelj Ivan Cankar.

Trgatev grozdja priredi podr. SGRJ (stavbinci) v nedeljo 25. oktobra s pričetkom ob 15. uri, v prostorih restavracije Semen. To je prva delavska družabna prireditev po stavki, zato se je delavci polnoštevilno udeležite! — Družnost!

Sodrugom in naročnikom D. P. priporočamo **»Restavracijo Slavec« v Struževem.** Topla in mrzla jedila! Vina zelo dobra in zdrava! V lokalih je za 200 gostov prostora. Radio - gramofon godba.

Planinske jopice TRIGLAV
lastni izdelek od Din 60.— naprej
Eksportna hiša „LUNA“
Maribor, samo na Glavnem trgu 24

OTVORITVENO NAZNANILO!

Naznanjam, da sem otvorila staroznano

gostilno „Felber“ pod Veliko kavarno.

Točila bom dobra štajerska vina. Cenjenim gostom bodo vedno na razpolago topla in mrzla jedila. — Se priporočam

Rezi Krieger, „Pri belem konjičku“.

Pobrežje pri Mariboru

Dan boja za osvojitev velike naše občine Pobrežje, 25. oktober

je pred durmi. Zavedni delavci, kmetje in obrtniki bomo volili listo s. Blaža Železnika. Na listi, ki ni od nikogar diktirana, so sami po vsestranskem sporazumu na javni konferenci izbrani možje, ki zastopajo interese vseh slojev v občini. Razen naše liste obstojajo še tri druge in sicer [illegible] sedanjega župana Volkova, Steržinova, [illegible] ter Faričeva.

Delavci, kmetje in obrtniki, za katero izmed navedenih štirih list se bomo odločili?

Mislim, da bo naša odločitev dokaj lahka! Volka ne bomo volili, ker vemo kako so delali gospodje, ki so ga svoj čas spravili na občino. Stržine, za katerim stoje ljudje, ki hodijo danes po istih potih kakor tisti, ki so odločali l. 1933, tudi ne. Faričeve ne bomo volili radi tega, ker smatramo delovni ljudje volitve za resno zadevo, ne pa za kakšen »hec«. Silno zaprepaščeni nad našim skupnim nastopom, ki je napravil na vso javnost silen vtis in zbegani radi naših dveh sijajno obiskanih volilnih shodov, si naši nasprotniki prizadevajo na vse načine, kako bi oblatili listo s. Železnika. O njem n. pr. širijo vesti, da hoče po volitvah itak s Pobrežja, dasi to ni res, samo da bi volilce zbegali. Širili bodo še druge laži, pa jim seveda nihče nasedel ne bo. Mi delavci, kmetje in obrtniki hočemo o našem gospodarstvu v občini resnično soodločevati, zato bomo ostali v besedi in volili listo s. Železnika.

S pametnim gospodartsvom se da marsikaj napraviti. Kandidati na listi s. Železnika bodo skrbeli za brezposelne, uboge in pomoči potrebne. Posvetili bodo svojo pažnjo zaščiti dece itd. Njihova naloga bo urejevati ceste (zlasti tudi skrbeti za škropljenje), s čemer bodo zaposlevali brezposelne. Iz vidika ne bodo pustili projekta za zgradbo mosta, dasi se zavedajo, da sami o tem ne morejo odločati. Pri tem pa opozarjam na to, kako ogromne dohodke je izgubila občina pobrežka, ker je pod bivšim županom Steržino omogočila, da so frančiškani dobili pokopališče, namesto, da bi ga imela občina sama, ali pa v zvezi z mestno občino mariborsko.

Naloga naših kandidatov bo, čuvati res samo občinske interese.

V nedeljo, dne 25. oktobra gremo zato že takoj v zjutraj ob 7. uri na volišče. Na volišču reči vsakdo: **Volim listo Blaža Železnika!** K. F.

Koroška Bela

K razpustu občinskega odbora.

List »Na mejah« je priobčil v štev. 5 vest, da je bil občinski odbor na Koroški Beli razpuščen radi nerednosti in poneverb v občinskem gospodarstvu. Podla neresnica je trditev o poneverbah. Odločba kr. banske uprave v razrešitvi sploh ne omenja kake poneverbe. Obsojamo blagajnika krajevnega šolskega odbora, ki je zagrešil utajo od občinskega blagajnika sprejetega zneska. Nima pa to nobene vezi z občinskim gospodarstvom, ker šolski odbor v svojem delovanju ni podvržen občinskemu odboru, temveč nadzorstveni oblasti. Hočemo, da javnost izve resnico, kake nepravilnosti so se vršile, da je kr. banska uprava dobila povod za razrešitev občinskega odbora. Ugotavljamo, da se je v teku funkcijske dobe vršila revizija trikrat od strani kr. banske uprave. Pri prejšnjih dveh se niso našle nobene nepravilnosti, ki bi dale povod za razrešitev. Pri tretji reviziji je našel revizor banske uprave nepravilnost, ki datira od meseca januarja 1934, in to prepis priloge mezdne pole, mesto originala. Prepis te mezdne pole se je napravil radi malenkostnih napak pri odtegljaju davka, zavarovalnine in kolkovine, katere napake so bile popravljene že na originalu, predno so se mezde izplačale. Ker se je hotelo imeti mezdno polo čisto, brez popravkov, se je napravil prepis natančno po originalu. Ker je bilo otežkočeno sklicati vse prejemnike mezd še enkrat skupaj, za ponovni podpis, se je nekatere podpisalo in se ni dostavilo k podpisu l. r. Kako so se ugotavljali ti »potvorjeni« podpisi? Baje je podpise primerjal in osebe zasliševal nek gospod v sutani v svojem stanovanju, predno so sploh prišli do revizorja v občinskem uradu. Vsi od g. revizorja zaslišani so priznali, da so mezde za delo v redu dobili izplačane. Druga nerednost je v tem, ker je en član občinske uprave sprejel od občinskega delovodje izpolnjen plačilni nalog s pobotnico in jo oddal po nekem delavcu v podpis ženi voznika za vožnjo gramoza za občinsko pot; žena je podpisala pobotnico namesto moža in prejela denar. Nerednost je našel revizor kr. banske uprave tudi pri predsedniku občine, ker je ta za neiztirljive kolkovine sestavil račun za Din 150, na katerega je podpisal drugo ime. Vse to je dalo povod za razrešitev. V ostalem so bili štirje člani odora razrešeni radi malenkostnih dobav ali dela za občino. Komu se bode v bodoče zaupalo upravljanje občinskega gospodarstva naj dopisnik prepusti volilcem, ki bodo izrekli sodbo pri volitvah. Kakor se doznava, so se v nekaterih občinah dogajale nerednosti za velike vsote, v katerih pa uprava ni bila v rokah marksistov. Ker dopisnik navaja krščanskega socialca Erlaha Ivana, kateremu je poverjeno predsedništvo začasne občinske uprave, konstatiramo, da je bil ta gospod v vseh prejšnjih dobah izvoljen v občinski odbor na socialističnih listah, kje je bil, ko je bila na krmilu JNS ne vemo, znano nam pa je, da je sedaj res prijadral h krščanskim socialecem.

Dolinar Franc, l. r.

Črna pri Prevaljah

Za volitve je bila sestavljena ena sama lista, tako da volitev pravzaprav niti ne bo. Zavedni delavci naj ta odmor sredi volilnega boja, ki vlada v vsej deželi, izrabijo za to, da gredo na delo za pridobivanje novih naročnikov »Delavski Politiki«. Nič nam ni bolj potrebno kot naš časopis; zlasti sedaj se je to pokazalo v najlepši luči.

VAŽNO!

Ravno za Vas smo se založili z ogromno izbiro damskih in moških plaščev kot Trench-Coutov ter vseh vrst oblek, po neverjetno nizkih cenah! — **Oglejte si zalogo in prepričajte se!**

»TIVAR«, prodajalna Kranj.

Zimske nogavice, rokavice in perilo
si nabavite najceneje v modni trgovini
ANTON PAŠ
Maribor, Slovenska ulica štev. 4

Slovenska Bistrica

Lista za katero smo se odločili delavci, kmetje in obrtniki je lista Danijela Omerzuja, na kateri kandidirajo naši dobri sodrugi kot Germ Ludovik, Bera Franc itd. Nasprotniki so se dovolj trudili, da bi bili listo preprečili, pa ni šlo. Tudi te dni še poskušajo zanašati zmedo med nas, vendar brez uspeha. Prav je, da pridemo v občini že enkrat tudi delavci do besede, kajti doslej so poznali vsi samo naše glasove, sedaj pa bomo lahko tudi sami v občini uveljaljali naše zahteve.

Mežica

Samo ena lista bo pri občinskih volitvah. Vendar s tem nismo zavedni delavci prav nič zadovoljni. Vzrok, da nimamo več list je v tem, da se gospodje, ki sicer delavca niti ne poznajo, ob vsakem volilnem boju vmešajo in s svojimi »raporti« pritiskajo na delavce, dokler jih ne omehčajo. Seveda delajo to v mejah zakona, da jim ne moreš blizu. Njim je to lahko; kajti vsak paragraf (če ga pogledaš na sliki) ima v trebuhu luknjo, skozi katero se lahko splaziš. Delavec, ki je manj spreten, obvisi, gospodje se pa izmuznejo. Delavci morajo ob priliki volitev sklicevati sestanke in jih prijavljati, gospodje pa to kar med delom opravijo. Večno to ne bo šlo tako. Ko bo zavest med delavci bolj trdna, kar bodo dosegli samo s čitanjem in naročanjem naše »Delavske Politike«, bodo prišli tudi drugi časi, da bomo lahko rekli: za delo smo plačani, glas je pa naš!

Sv. Lovrenc na Pohorju

Delavci nimamo koga voliti. Liste nismo sestavili, ker izvaja maloštevilna gospoda, od katere je odvisna večina delavstva v našem kraju, silen pritisk. S kom drugim pa tudi nismo hoteli iti, ker nam gospodje ne nudijo prav nobene garancije, da bodo res ostali to, kar pravijo, da so. — Mi bomo volilni boj rajše izkoristili za nabiranje novih naročnikov za »Delavsko Politiko« in upamo, da bomo s tem več koristili, kot pa bi sicer lahko.

Št. Jakob v Slov. gor.

Zanimivi spori v naši JRZ. Svoj čas je bil v naši občini prvak SLS g. Rošker. Veljal je za najbolj katoliškega moža in je bil l. 1931. (če se ne motimo) tudi kaznovan radi svojega neumornega političnega udejstvovanja. Zlasti dobra sta si bila z g. Žebotom, če sta si še, ne vemo. Zato je našo javnost presenetilo, da se sedaj smatra kot oficielni mož JRZ, ne Rošker, ampak Šenčič. Šenčič je sedanji župan in menda JNS ni čisto nedolžna na njegovi izvolitvi. Toda izkazal se je mož na mestu v obrambi našega nadvse priljubljenega župnika, ki so ga nekateri ljudje, ki jim ni nič sveto, grdo raznašali po fari. Šenčič je dal preklicati, da bo proti širiteljem takih vesti postopal z vso strogostjo.

V ogledalu

Kdo je bežal? Listi, ki dobivajo svoja poročila od rajhovskega tiskovnega urada, vsak dan znova poročajo o begu [illegible] iz Madrida. Bolj interesantno od vprašanja: Kdo beži, je vprašanje, kdo je bežal, pa ne iz Madrida, ampak iz Berlina — dne 30. junija 1934. O tem bi nemški tiskovni urad lahko prinesel bolj točna poročila, kot so ona iz Španije.

Meh za smeh

Gospod (ki daje ton »Marburgerici): »Caballero je ustrelil Prieta! So ein Bandit! In kar na ministrski seji ga je! Na, so was! Das muss ich gleich meinem Kollegen beim »Večernik« sagen.

Gospod (ki daje ton »Večerniku): Kaj pravite? Španski Lenin da je ustrelil Prieta? Na, jetzt siegen aber wohl die Weissen, Herr Kollege?

Gospod (ki daje ton »Marburgerici«): Natürlich! Naš poročevalec iz Madrida, ki se je mimogrede ustavil v Milanu pri »Secolo« — beim »Secolo« wissen Sie — pravi, da je Caballero ustrelil Prieta z enim samim strelom. Sie bringen das in grosser Aufmachung natürlich? (Diktira)

Mord in der Ministerialratsitzung. Caballero erschiesst Prieto.

Glas iz občinstva: Na lovu za senzacijami ste ustrelili kapitalnega [illegible] kozla.

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremočljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih nepremočljivo sukno izdelujemo po patentu št. 7644/31.

V izložbah naših prodajaln vidite že nekaj dni stoječo vodo na suknu, iz katerega izdelujemo NEPREMOČLJIVE HUBERTUSE

Vsakdo, kdor je pri nas enkrat kupil je postal naš stalni odjemalec!

TIVAR-HUBERTUSI
iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR-OBLEKE

Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Josip Ošlak v Mariboru.